

ORĘDOWNIK

STAROSTWA I POWIATU PUCKIEGO

Wychodzi wedle potrzeby, przynajmniej raz w tygodniu. — Prenumerata kwartalna 360 mk., miesięczna 151 mk. — Poszczególne numery 20 mk.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 40.— marek od jednołamowego wiersza drobnego druku, reklamy 60.— marek od wiersza.

Redakcja: Starostwo w Pucku. — Nakład i drukarnia: „Drukarnia Gdańska“ Tow. Akc., Gdańsk.

Nr. 36.

Puck, środa, dnia 17 maja 1922 r.

Rok 36.

Cześć Urzędowa.

- Treść:* 289. Statut Powiatowej Kasy Oszczędności w Pucku.
290. Obwieszczenie starosty w sprawie ubezpieczeń na wypadek pożaru.
291. Dotyczy napisów na tablicach i drogowskazach.
292. Dotyczy likwidacji kosztów za krajowych ubogich.
293. Obwieszczenie Pomorskiej Izby Skarbowej.
294. Zatwierdzenie rendanta kasy gminnej w Darżtubiu.
295. Komunikat Pomorskiej Izby Rolniczej w sprawie utworzenia inspekcji hodowlanych.
296. Sprostowanie.

289.

STATUT

Powiatowej Kasy Oszczędności w Pucku.

1. Postanowienia ogólne.

§ 1.

Firma, siedziba i cel instytucji.

Założona dla pow. puckiego kasa Oszczędności nosi nazwę „Powiatowa Kasa Oszczędności w Pucku“, posługuje się pieczęcią powyższej treści i posiada swoją siedzibę w Pucku. Celem kasy jest, przyjmowanie oszczędności oprocentowując je, oraz udzielanie pożyczek.

§ 2.

Stosunek do powiatu puckiego.

Kasa Oszczędności jest instytucją publiczną powiatu puckiego. Za zobowiązania odpowiada własnym majątkiem, a o ile majątek ten nie pokryje zobowiązań, odpowiada w drugim rzędzie powiat pucki.

2. Kierownictwo Kasy.

§ 3.

Zarząd.

Kierownictwo Kasy Oszczędności prowadzi kuratorjum składające się z przewodniczącego Wydziału Powiatowego lub tegoż zastępcy jako przewodniczącego i dwóch członków wybranych przez Sejmik Powiatowy. Sejmik Powiatowy wybiera dla członków w tej samej liczbie zastępców. Bierne prawo wyboru ma każdy nieskazitelnym, przynależny do powiatu. Członkowie Wydziału Powiatowego nie mogą być wybrani do Kuratorjum. Wybór następuje na lat 4. Ustępujący mogą być powtórnie wybrani. Nazwiska wybranych winny być ogłoszone w Dzienniku Wojewódzkim i Orędowniku Starostwa i powiatu puckiego.

§ 4.

Stanowisko i uprawnienia Kuratorjum.

Kuratorjum ma charakter władzy publicznej; zastępuje Kasę Oszczędności wobec sądu i innych instytucji i uprawnione jest do ustanawiania zastępców do przeprowadzenia pewnych specjalnie określonych czynności w imieniu kasy.

§ 5.

Zebranie.

Kuratorjum odbywa posiedzenia zwyczajnie co miesiąc, które zwołuje przewodniczący. Przewodniczący zobowiązany jest zwołać w ciągu tygodnia posiedzenie nadzwyczajne, jeżeli tego zażądają obydwaj pozostali członkowie.

Uchwały Kuratorjum zapadają większością głosów. Do powzięcia ważnych uchwał niezbędną jest obecność przewodniczącego i dwóch członków. Protokół posiedzeń prowadzi Naczelnik Kasy. Sprawy bieżące mogą być także pisemnie (obiegowo) załatwione, o ile żaden z członków przeciw temu nie protestuje.

§ 6.

Obowiązki Kuratorjum.

Kuratorjum załatwia wszystkie sprawy kasy oszczędności według postanowień niniejszego statutu, o ile niektóre nie zostały po myśli powołanych przepisów przekazane do załatwienia urzędnikom kasy oszczędności.

Kierownictwo wewnętrznych czynności stosować się będzie do ustanowić się mającej instrukcji biurowej, której treść nie może się sprzeciwiać postanowieniom niniejszego statutu.

§ 7.

Szczególne uprawnienia Kuratorjum.

Kuratorjum jest uprawnione zarządzić w razie konieczności zastawienie papierów wartościowych kasy, jeżeli zachodzi chwilowy brak gotówki albo zaciągnięcie zobowiązania sposobem zaliczkowym lub pożyczkowym, jednakże zobowiązane jest pilnie baczyc na punktualne spłacanie długu. Zastawienie papierów wartościowych funduszu rezerwowego jest wówczas tylko dozwolone, jeżeli chodzi o pokrycie wydatków powstałych z funduszu rezerwowego.

§ 8.

Dokumenty.

Wszystkie akta i dokumenty, któremi Kasa Oszczędności wobec osób trzecich zaciąga zobo-

wiązania, muszą być podpisane przez przewodniczącego i dwóch członków i zaopatrzone pieczęcią pow. kasy oszczędności.

§ 9.

Kontrola Kasy.

Kasa Oszczędności winna być regularnie raz na miesiąc kontrolowana przez przewodniczącego i najmniej raz w roku niespodzianie (bez zapowiedzenia) przez Wydział Powiatowy po przywołaniu Kuratorjum.

§ 10

Urzednicy.

Naczelnik Kasy a w razie przeszkody jego zastępca jest kierownikiem kasy. Jako taki winien starać się o należyta działalność kasy jak i odpowiadające przepisom kierownictwo i w tym celu udzielać wskazówek co do prowadzenia rachunkowości oraz wykonywać nadzór.

Urzednicy kasowi winni wykonywać zarządzenia naczelnika kasy lub jego zastępcy aż do czasu ewentualnego zniesienia tego zarządzenia przez Kuratorjum lub przewodniczącego. Bez zezwolenia naczelnika kasy nie mogą być przyjmowane żadne wpływy.

Czynności kasowe, ksiązkowość i rachunkowość załatwiają Naczelnik kasy, kasjer, kontroler i pomocnicy kasowi, według zasad niniejszego statutu i obowiązującej instrukcji biurowej. Urzednicy kasowi są urzednikami powiatowymi. Sprawy mianowania tych urzedników, ich pobory, prawo do emerytury, zaopatrzenie wdów i sierót reguluje się według przepisów jakie istnieją dla urzedników powiatowych.

Zastępstwo i przyjmowanie sił pomocniczych zarządza przewodniczący Kuratorjum.

Wszystkie pokwitowania włącznie z pokwitowaniem przesyłek pocztowych muszą wspólnie być wystawione zarówno przez Naczelnika kasy jak również przez kontrolera względnie ich zastępców.

§ 11.

Tajemnica urzędowa.

Członkowie kuratorjum i urzednicy kasowi winni zachować tajemnicę urzędową zarówno co do spraw kasowych jak i co do dłużników i wierzycieli.

§ 12.

Prowadzenie rachunkowości.

Rok rachunkowy obejmuje czas od 1 stycznia do 31 grudnia. Najpóźniej w cztery miesiące po upływie roku winien Naczelnik kasy przedłożyć Kuratorjum rachunek roczny wraz z rachunkiem funduszu rezerwowego, inwentarzami i bilansem. Kuratorjum winno przeprowadzić rachunkową i rzeczową kontrolę. Zbadane i sprawdzone rachunki po zaopatrzeniu ich uwagami, że zostały sprawdzone, należy przedłożyć Wydziałowi Powiatowemu, który następnie wyjedna od Sejmiku powiatowego absolutorjum. Po wyjednaniu absolutorjum rachunki wraz z załącznikami przechowuje Wydział pow. Rachunek bilansu należy publicznie ogłosić w Dzienniku Wojewódzkim i Orędowniku Starostwa i powiatu puckiego.

W rachunku bilansu i w rachunkach funduszu rezerwowego należy wartość papierów kursowych podać najwyżej po kursie dziennym ostatniego dnia roku obrachunkowego, jeżeli

jednak kurs jest wyższy od ceny kupna, podać wartość według ceny kupna. Powstałą z różnicy nadwyżkę należy dopisać do funduszu rezerwowego. Ewentualne straty kursowe mogą być przy układaniu rachunków zysków i strat pominięte, i pokryte z funduszu rezerwowego, o ile wysokość tegoż odpowiada 5% wysokości wkładek.

3. Tok urzędowania.

§ 13.

Wkłádki.

Kasa Oszczędności przyjmuje wkłádki od 1 marki począwszy. Kuratorjum jest uprawnione za zezwoleniem Wydziału Powiatowego w granicach powiatu urzędzić punkty wpłat i do ich nadzoru wydać potrzebne zarządzenie. Stanowiska kierowników punktów wpłat powierzy Wydział Powiatowy osobom albo honorowo albo odpłatnie na podstawie prywatnej umowy. Kierownicy punktów wpłat są uprawnieni do 1. wypowiedziania wkładek oszczędności, przyjmowania wkładek do wysokości 1 000 mp., 2. przyjmowania ksiązek wkłádkowych celem dopisania narosłego procentu, 3. stawiania wniosków na przyznanie pożyczek hipotecznych, wekslowych i za wzajemnym zobowiązaniem.

Na wpłacone kwoty i wręczone im ksiązeczki wkłádkowe należy wystawiać tymczasowe kwity. W ciągu 4 tygodni od dnia wpłacenia kwoty lub doręczenia ksiązeczki wkłádkowej należy kierownikowi punktu wydać ksiązeczkę wkłádkową po zanotowaniu wpłaty lub wypowiedzenia, ściągając tymczasowe poświadczenie. Po upływie powyższego terminu tracą tymczasowe poświadczenie swoją moc dowodową względem kasy a właściciel tegoż ma jedynie regres do kierownika punktu.

Tok urzędowania punktu wkłádek reguluje za zezwoleniem Wydziału Powiatowego Kuratorjum Kasy Oszczędności.

§ 14.

Wpłaty i wypłaty.

Wpłaty i wypłaty dokonuje się zasadniczo tylko podczas ogłoszonych publicznie godzin urzędowych w biurze kasy wzgl. punktu wkłádkowego.

§ 15.

Każdy składający oszczędności po raz pierwszy otrzymuje ksiązeczkę wkłádkową opiekującą na podane nazwisko, zaopatrzoną na pierwszej zewnętrznej stronie podpisem przewodniczącego, członków kuratorjum i naczelnika kasy oraz pieczęcią kasy oszczędności i numerem konta księgi wkłádek. Ksiązeczka kasowa winna również mieć wydrukowany niniejszy statut i tabelę procentową. Przez przyjęcie ksiązeczki poddaje się składający postanowieniom statutu i z góry zrzeka się wszelkich przeciw statutowi zarzutów.

Ksiązeczki wkłádkowe posiadają numera porządkowe. Każdą wpłatę i zwrot należy w ksiązeczkach uwidocznic wpisując obok datę i umieszczając podpisy naczelnika kasy i kasjera albo ich zastępców. Do przedłożonej ksiązeczki wkłádkowej po ukończeniu roku obrachunkowego należy wpisać narosłe procenta.

§ 16.

Oprocentowanie.

Wysokość oprocentowania wkłádek określa ramowo Sejmik Powiatowy, przewodniczący zaś

Kuratorjum za zgodą Wydziału Powiatowego może w granicach zakreślonych przez Sejmik samodzielnie stopę procentową oznaczyć; wysokość stopy procentowej należy publicznie ogłosić.

Zniżenie oprocentowania wkładek dotyka wkładki już istniejące dopiero w 3 miesiące po publicznem ogłoszeniu tegoż. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu i kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie. Wpłata procentów odbywa się w czasie od 1 do 15 stycznia każdego roku. Nie podjęte procenta będą do kapitału dopisane i jako kapitał w następnym roku obrachunkowym oprocentowane. Ułamki fenigów nie oprocentuje się. Procent opłaca się tylko od pełnej marki. Po upływie lat 30 od ostatniego przedłożenia książeczki wkładkowej ustaje dalsze oprocentowanie kapitału. Po dalszych 10 latach nie podniesiony kapitał przepada na rzecz funduszu rezerwowego.

§ 17.

Zwroty.

O ile stan kasy oszczędności na to zezwala wypłatę żądanych wkładek uskutecznią się natychmiast. Do bezwzględnej wypłaty obowiązana jest kasa tylko do wysokości 150 mkp. Terminy wypowiedzenia o ile inaczej nie umówiono się, wynoszą od 150—500 mkp. 14 dni, ponad 500—1 000 mkp. miesiąc, ponad 1 000—6 000 3 miesiące, ponad 6000 mkp. 6 miesięcy. O ile wkładający życzy sobie inny termin wypowiedzenia, wysokość procentu ustala Kuratorjum.

Nowe wypowiedzenia będą przyjęte po upływie wyż podanych terminów. Terminy wypowiedzeń mogą być przez Kuratorjum zniesione lub skrócone. Wypowiedzenie może być przez kasę uznane za niebyłe, o ile uprawniony najpóźniej w 3 dniu płatności, pieniędzy nie podniesie. Kuratorjum jest uprawnione w razie niepodjęcia wypowiedzianych pieniędzy zastanowić oprocentowanie za bieżący miesiąc. Kasa ma prawo złożony kapitał wypowiedzieć. Wypowiedzenia dokonuje pisemnie, a o ile miejsce zamieszkania składającego jest nieznanie przez publiczne ogłoszenie dwukrotne (§ 35). Termin wypowiedzenia wynosi 3 miesiące.

Wypowiedziane przez kasę a nie podjęte w dniu zapadłości kapitały nie będą dalej oprocentowane. Zwroty kapitałów jak również wypłata procentów następuje po przedłożeniu książeczki oszczędności. O ile wypłaca się cały kapitał winien podejmujący zwrócić książeczkę oszczędności i potwierdzić odbiór pieniędzy.

§ 18.

Uprawnienie do podejmowania pieniędzy.

Stanowisko uprawnionych do poboru — kapitały małoletnich.

Kasa oszczędności jest uprawniona ale nie zobowiązana, wypłacić każdemu przedkładającemu książeczkę oszczędności część lub cały kapitał nie będąc zato odpowiedzialną ani wobec składającego ani wobec jego następów prawnych, o ile przed wypłatą nie podniesiono z ich strony w tym względzie zastrzeżenia z żądaniem zanotowania go w księdze kontowej wkładek. Zastrzeżenie traci swą ważność, jeżeli w ciągu 4 tygodni od podniesienia go licząc zgodnie z §§ 916 i następujących ustawy postępowania

cywilnego nie zostanie powtórzonemu lub dane konto aresztem obłożone. Książeczkę oszczędności, których kapitał złożony został przez opiekuna albo wychowawcę lub matkę stosownie do §§1809 kodeksu cywilnego winny być zaopatrzone w nagłówek jak również i odnośne księgi kontowe napisem „kapitał małoletnich“. Wpłaty z tych książek można dokonywać tylko na podstawie zezwolenia sądu opiekuńczego.

§ 19.

Zastrzeżenie wypłaty książek oszczędności.

Zakaz wypłaty książeczki oszczędności aż do nadejścia pewnego określonego terminu lub pewnego zdarzenia jest dozwolony. Tego rodzaju zastrzeżenie się przez wpisanie w koncie księgi odpowiedniej notatki i ma ten skutek, że kasa oszczędności może wypłacić wkładkę tylko zgodnie z postanowieniem zawartem w zastrzeżeniu. Wcześniejsze zniesienie zastrzeżenia jest wyjątkowo dopuszczalnym za zgodą Kuratorjum. Zastrzeżenie wypłaty może odnosić się tylko do kapitału lub także i do narosłych procentów. W braku bliższych postanowień zastrzeżenie ogólne obejmuje tylko kapitał.

§ 20.

Przeniesienia wkładek.

Na żądanie zajmuje się kasa oszczędności zarówno przekazywaniem jak również przeniesieniem wkładek oszczędności do innej kasy oraz ściąganiem ich do siebie. Wniosek może nastąpić ustnie lub pisemnie. W danym wypadku należy książeczkę oszczędności złożyć w kasie, na którą strona otrzymuje pokwitowanie. Za zwrotem tego pokwitowania otrzymuje strona w nowej kasie książeczkę oszczędności wraz z obrachunkiem. Zastrzeżenia któremi wypłata kapitału była ograniczona lub od postanowień osoby trzeciej zależna należy kasie, której kapitał przekazano, podać do wiadomości a ta winna je w nowem koncie i książeczce zanotować. Przekazywanie sędownie zajętych kapitałów jest wykluczonem. Przyjmująca kasa jest także przy przyjęciu przekazanej kwoty związana co do jej wysokości postanowieniami swego statutu.

Przekazująca kasa może przekazanie wkładki wykonać dopiero po upływie czasu wypowiedzenia jakiego żąda się przy wypłacie stosownie do postanowień statutu. Termin wypowiedzenia liczy się w danym wypadku od dnia wpływu wniosku o przekazanie pieniędzy.

Oprocentowanie wkładek nie przerywa się w żadnym wypadku w razie przekazania ich do innej kasy. Oprocentowanie kończy się w danej kasie a zaczyna się w nowej z dniem wysyłki pieniędzy albo wpłaty na konto żyrowe Banku państwa.

Koszta przekazania włącznie z wystawieniem nowej książeczki oszczędności ponosi w każdym wypadku kasa oszczędności nowego miejsca pobytu. Przekazywanie ma miejsce tylko między kasami, które na tego rodzaju ruch przekazowy się zgodziły.

§ 21.

Postępowanie w razie zgubienia książeczki oszczędności.

Jeżeli czyja książeczka oszczędności uległa zniszczeniu lub zaginęła, musi o tem natychmiast zawiadomić kasę oszczędności, o ile życzy sobie w miejsce poprzedniej otrzymać nową. Kasa

Oszczędności nie będąc zobowiązana do badania prawdziwości doniesienia notuje je w księdze kontowej. Jeżeli właściciel książeczki udowodni jej zupełne zniszczenie w sposób całkowicie wiarogodny i za taki przez kuratorjum uznany, może otrzymać nową książeczkę oszczędności na podstawie ksiąg kasowych. We wszystkich innych wypadkach musi zgubiona książeczka być sądownie amortyzowaną i uznaną za nieważną. Nowa zaś wystawiona książeczka zawierać musi w nagłówku uwagę „Duplikat w miejsce zgubionego oryginału“.

§ 22.

Marki oszczędności.

Celem popierania zbierania mniejszych oszczędności może kasa oszczędności wydawać znaczki (marki) oszczędności w wartości 10, 20 i 50 fenigów oraz większej. Potrzebne do tego karty oszczędności wydaje się darmo. Po dostarczeniu całej zalepionej znaczkami karty oszczędności wartości najmniej jednej marki wydaje się książeczkę oszczędności albo wpisuje się kwotę do istniejącej już książeczki wpłacającego.

Za zgubione marki oszczędności kasa nie wydaje innych.

§ 23.

Domowe puszki oszczędności.

Aby pobudzić ludność do oszczędności kasa wypożycza na żądanie domowe puszki oszczędności za opłatą 3 marek. Na wpłacone kwoty wystawia się książeczkę oszczędności na nazwisko wpłacającego z dopiskiem „Domowa puszka oszczędności“. Złożona do puszki kwota jest zamknięta, a klucz znajduje się w kasie.

Z kwotami złożonymi do puszki postępuje się tak jak z zwyczajnymi wkładkami. Jeżeli strona żąda zwrotu całkowitego kapitału musi równocześnie zwrócić puszkę w dobrym stanie zdolnym do dalszego użytku.

Jeżeli puszka jest zniszczona to w razie sporu rozstrzyga Kuratorjum w tym duchu, że należy zapłacić wartość puszki. Otwarcie puszki dokonuje się w kasie oszczędności lub w filji tejże w obecności wkładającego lub osoby, która ją przyniosła. Po stwierdzeniu zawartości przyjmuje się znaną kwotę jako wkładkę.

Lokowanie pieniędzy zebranych w drodze oszczędności.

§ 24.

W ogólności.

Lokować kapitały kasy oszczędności można:

- a) w hipotekach (§ 25),
- b) w pożyczkach na zastaw przedmiotów ruchomych (§ 26),
- c) w pożyczkach na zobowiązania zwyczajne (§ 27),
- d) w pożyczkach udzielonych gminom i korporacjom (§ 28),
- e) w pożyczkach udzielonych stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym (§ 29),
- f) w papierach wartościowych oprocentowanych (§ 30),
- g) w czasowych pożyczkach „na rachunek“ (§ 31).

§ 25.

Pożyczki na hipoteki.

Będące do dyspozycji kapitały kasy oszczędności mogą być lokowane na realnościach w wy-

sokości 30-krotnej czystego podatku gruntowego lub 12½-krotnej wysokości podatku użytkowo-budynkowego.

Podatku użytkowo-budynkowego od budynków fabrycznych i budynków przemysłowych nie uwzględnia się. Kasa udziela pożyczki hipoteczne zasadniczo po poprzednim oszacowaniu realności. O ile chodzi o pożyczkę na realność przekraczającą 30-krotny podatek gruntowy lub 12½-krotną wysokość podatku użytkowo-budynkowego, winien Wydział Powiatowy zarządzić jej oszacowania przez znawców na koszt ubiegającego się o pożyczkę. Także można oszacowania dokonać przez jednego rzeczoznawcę. Oszacowanie przez jednego rzeczoznawcę wystarcza tylko wówczas, gdyby koszt wezwania dwóch rzeczoznawców w stosunku do wartości realności były zbyt wygórowane. Na realności wiejskie mogą być udzielane pożyczki do wysokości ¾ wartości szacunkowej, zaś na realności innego rodzaju do wysokości połowy wartości szacunkowej. Jeżeli tylko wartość budynków daje gwarancję pewności pożyczka udzieloną być może tylko wówczas, gdy budynki zostały zaasekurowane od ognia w publicznym T-wie ubezpieczeń, i to tylko do wysokości zaasekurowanej kwoty. Policę asekuracyjną winien starający się o pożyczkę dołączyć do swego wniosku, jak również w razie uzyskania pożyczki wykazać się corocznie z zapłacenia polisy na rok przyszły.

Ogólna suma udzielonych pożyczek nie może przekraczać 60% wkładek. Pożyczki hipoteczne mogą być udzielone na realności, które leżą w okręgu związku komunalnego lub też w najbliższym tegoż sąsiedztwie. O ile udziela się pożyczek hipotecznych z obowiązkiem ratalnej amortyzacji, należy wysokość rat amortyzacyjnych omówić z góry. Rata amortyzacyjna musi wynosić rocznie przynajmniej ½ procent wypożyczonego kapitału. Również terminy płatności rat amortyzacyjnych jak również termin wypowiedzenia pożyczki należy omówić z góry. W razie zmiany własności realności nowo nabywca obowiązany jest w ciągu 2 tygodni licząc od dnia przyznania, złożyć oświadczenie, że dług przejmuje wraz z wszystkimi dodatkowymi zobowiązaniami, gdyż w razie przeciwnym kasa uprawniona jest do natychmiastowego wypowiedzenia wierzytelności nie wiążąc się umówionym terminem wypowiedzenia.

W razie braku gotówki należy w pierwszej linji wypowiadać pożyczki hipoteczne nie spłacalne w ratach amortyzacyjnych. Wnioski o przyznanie pożyczek hipotecznych spłacalnych ratmi należy uwzględnić w pierwszej linji.

§ 26.

Pożyczki na zastaw.

Pożyczki mogą być udzielane na zastaw i po złożeniu papierów wartościowych mających ubezpieczenie pupilarne jak również na zastaw długów hipotecznych odpowiadających § 25 niniejszego statutu albo na zastaw kapitałów złożonych w kasach oszczędności mających ubezpieczenie pupilarne.

Pożyczki na zastaw hipotek i długów hipotecznych mogą być udzielane do wysokości dzie więć dziesiątych wartości, na papiery wartościowe do wysokości ¾ wartości kursowej jednakże nie wyżej wartości nominalnej. W razie niżki kursu można żądać wzmocnienia zastawu w ciągu 3 dni

pod zagrożeniem natychmiastowej płatności pożyczki i sprzedaży zastawu. Pożyczki i długi hipoteczne mogą także i wówczas być przyjęte jako wzmocnienie zastawu, gdy położone są poza okręgiem związku komunalnego, o ile jednak posiadają przepisane bezpieczeństwo. Pożyczka jednak w danym wypadku nie może przenosić sześć dziesiątych wartości.

§ 27.

Pożyczki za zobowiązaniem.

Pożyczki za zobowiązaniem można udzielać jeżeli dwie osoby posiadające zdolność płatniczą według uznania Kuratorjum a zamieszkałe w okręgu związku komunalnego wystąpią jako samodzielnie zobowiązane co do kapitału, procentu i kosztów zrzekając się prawnego dobrodziejstwa skargi pierwszeństwa przeciw właścicielowi dłużnikowi.

Przy zobowiązaniach należy w każdym razie zastrzec wypowiedzenie od 1½ do 3 miesięcy a nadto oznaczyć zawsze z góry spłatę pożyczki w oznaczonych ratach.

Członkowie Kuratorjum i urzędnicy kasy nie mogą ani sami zaciągać pożyczek w poprzednich § wymienionych ani występować jako poręczyciele. W razach wyjątkowych należy zasięgnąć zezwolenia Wydziału Powiatowego. Łączna suma poprzednio wspomnianych pożyczek nie może przekraczać ¼ stanu wkładek.

§ 28.

Pożyczki dla gmin i korporacji.

Powiatom, gminom i innym wyłączonej a w prawa korporacji wyposażonym związkom komunalnym oraz gminom wyznaniowym państwa polskiego, spółkom wodnym, rolnym i innym stowarzyszeniom meljoracyjnym Województwa, o ile posiadają prawa korporacji można udzielać pożyczek na zobowiązania dłużne wystawione w przepisanej formie, do których winno być dołączone zezwolenie władzy nadzorczej w oryginale. Przy tego rodzaju pożyczkach należy ustalić plan amortyzacyjny. Łączna suma tego rodzaju pożyczek nie może przekraczać ½ stanu wkładek.

§ 29.

Pożyczki dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Pożyczki bez specjalnego zabezpieczenia mogą być udzielane dla stowarzyszeń z nieograniczoną poręką lub z obowiązkiem dopłaty do wysokości 10% całego majątku wszystkich do odnośnego stowarzyszenia przynależnych członków, zaś dla stowarzyszeń z ograniczoną poręką do wysokości 75% sumy poręcznej przez stowarzyszonych, przyczem suma poręczna przez każdego stowarzyszonego nie może być obliczona wyżej jak na 10% jego osobistego majątku albo na 300 mkp. i to tylko pod warunkiem:

1. że zarząd stowarzyszenia zarobkowego winien mieć siedzibę w okręgu związku gwarancyjnego lub w najbliższym tegoż sąsiedztwie, należeć do związku stowarzyszeń zarobkowych podlegających rewizji. Wykluczonym jest udzielanie pożyczek dla stowarzyszeń kredytowych.
2. że Zarząd stowarzyszenia zobowiąże się corocznie przedłożyć bilans wraz z sprawozdaniem oraz z wynikiem przeprowadzonej

przez Związek rewizji a nadto wykaz należących członków,

3. że pożyczka umarzana będzie według planu amortyzacyjnego,
4. że kasa ma prawo w każdej chwili wymówić pożyczkę która wówczas w ciągu 6 miesięcy musi być w całości spłaconą.

Wysokość pożyczek bez specjalnego zabezpieczenia udzielonych stowarzyszeniu nie może przekraczać 10% stanu wkładek oszczędności.

Jeżeli udzielono pożyczki bez specjalnego zabezpieczenia stowarzyszeniu, które oparte jest o związek stowarzyszeń winna kasa zawiadomić związek o wysokości udzielonej pożyczki.

Kuratorjum kasy winno najmniej przez 3 lata badać bliżej położenie gospodarcze danego stowarzyszenia.

§ 30.

Papiery wartościowe.

Kapitały kasy mogą być, zaś fundusz rezerwowy musi być umieszczony w papierach wartościowych a to:

1. w zobowiązaniach dłużnych Państwa Polskiego,
2. w zapisanych zobowiązaniach od których % Państwo polskie zobowiązało się opłacać,
3. w listach rentowych banków, którym przyznano prawa pupilarne,
4. w zobowiązaniach dłużnych związków komunalnych lub instytucyj kredytowych płatnych na okaziciela lub podlegających normalnemu planowemu umorzeniu,
5. w listach zastawnych związków komunalnych, banków i stowarzyszeń wydanych za zezwoleniem państwowem.

Złożone w kasie papiery wartościowe należy tak przechowywać, aby obligacje były oddzielnie przechowane od kuponów i talonów w schowkach przed kradzieżą i ogniem zabezpieczonych. Papiery wartościowe można również oddać w przechowanie instytucjom przez Ministerstwo do tego upoważnionym.

§ 31.

Czasowa lokata zapasów kasowych.

Zbyteczne kapitały może kasa lokować czasowo w P. K. K. P. jak również w innych pow. i miejskich kasach oszczędności mających bezpieczeństwo pupilarne.

5. Zysk i utrzymanie funduszu rezerwowego i zabezpieczenia.

§ 32.

Dla zabezpieczenia wkładek oszczędności złożonych na oprocentowanie utworzy kasa fundusz rezerwowy którego najmniejszy stan odpowiadać musi:

- 15% wkładek jeżeli stan wkładek 5 milionów nie przekroczył,
- 20% wkładek jeżeli stan wkładek 10 milionów nie przekroczył,
- 25% wkładek jeżeli stan wkładek 11 milionów nie przekroczył.

Trzy piąte funduszu rezerwowego winny być umieszczone w papierach wartościowych na okaziciela Państwa polskiego, dwie piąte w papierach wartościowych komun, banków i instytucyj publicznych krajowych posiadających bezpieczeństwo publiczne.

Celem pokrycia ewentualnych strat należy utworzyć z powstałego zysku fundusz zabezpie-

nia, który odrębnie (jak i fundusz rezerw.) winien być administrowany i rachunki tegoż odrębnie prowadzone. Z wykazanych przy zamknięciu bilansu czystych zysków, o ile fundusz rezerwowy odpowiada procentowemu (15%, 20%, 25%) stanowi wkładek, można przeznaczyć na cele związku gwarancyjnego:

- a) $\frac{1}{4}$ jeżeli fundusz zabezpieczeniowy kasy wynosi 2% albo więcej ale nie dochodzi do 5% stanu wkładek,
- b) $\frac{1}{2}$ jeżeli fundusz zabezpieczeniowy kasy wynosi 5% albo więcej ale nie dochodzi 8% stanu wkładek,
- c) cały czysty zysk jeżeli fundusz zabezpieczeniowy wynosi 8% lub więcej stanu wkładek.

Dla użycia czystych zysków kasy potrzeba zezwolenia władzy nadzorczej jeżeli zyski te mają być użyte na pokrycie zobowiązań związku gwarancyjnego wypływających z ustawowego obowiązku.

6. Obrót czekowy.

§ 33.

Kasa ma prawo przystąpić do obrotu czekowego w związku z obrotem depozytów i kontokorent stosując się do obowiązujących w tym względzie ustaw i rozporządzeń. Odpowiedzialność związku gwarancyjnego w myśl § 2 niniejszego statutu obejmuje także zobowiązania kasy powstające z tych czynności. — Niezbędne rozporządzenie wykonawcze wydaje w tym względzie Wydział Powiatowy za zatwierdzeniem Województwa.

§ 34.

Wynajem schowków.

Kasa Oszczędności jest uprawniona za zgodą Urzędu Wojewódzkiego wynajmować gminom, korporacjom i mieszkańcom powiatu swoje schowki w skarbcu w tym celu zbudowane pod warunkami ustanowionymi przez Wydział Powiatowy. Należności za wynajem pobiera się naprzód w ustalonych kwotach za rok, pół roku, kwartał i miesiąc.

Kasa nie przyjmuje odpowiedzialności za jakość schowanych rzeczy w szczególności za pewność schowków przed ogniem i kradzieżą, tylko zobowiązuje się strzec je w taki sam sposób w jaki przechowuje i strzeże własne walory.

7. Postanowienia kasowe.

§ 35.

Wszystkie ogłoszenia kasy drukuje się jednorazowo w Orędowniku starostwa i powiatu puckiego.

§ 36.

Zmiany tego statutu przychodzą do skutku na podstawie uchwały Sejmiku Powiatowego zatwierdzonej przez Województwo.

Uchwalone zmiany obowiązują wkładkujących oszczędności, o ile w ciągu 3 miesięcy od dnia ogłoszenia tych zmian wkładek swoich nie wycofają.

§ 37.

Rozwiązanie kasy oszczędności.

Rozwiązanie kasy oszczędności może nastąpić na podstawie uchwały Sejmiku Powiatowego zatwierdzonej przez Województwo.

Rozwiązanie kasy należy ogłaszać trzykrotnie co 4 tygodnie w Monitorze Polskim, w Dzienniku Wojewódzkim, w Orędowniku starostwa i powiatu puckiego i przynajmniej w dwóch innych

dziennikach przez Kuratorjum kasy wyznaczonych wypowiadając równocześnie wkładki i określając termin do którego dnia winny być podjęte. Najkrótszy termin podjęcia można ustanowić 3 miesiące od daty pierwszego ogłoszenia.

Wkładki mimo ogłoszonego wypowiedzenia w określonym terminie nie podjęte będą na koszt właściciela bez oprocentowania przechowane.

Majątek pozostały po rozwiązaniu kasy i po spłaceniu wszelkich zobowiązań przypada związkowi gwarancyjnemu i może być użyty za zgodą Województwa na wyjątkowe potrzeby powiatu.

§ 38.

Niniejszy statut ogłasza się po zatwierdzeniu go przez Województwo w Toruniu w Dzienniku Wojewódzkim i Orędowniku starostwa i powiatu puckiego. Statut wchodzi w życie z następnym dniem po ogłoszeniu go w Orędowniku starostwa i powiatu puckiego. Z tym dniem traci moc dotychczasowy statut i uzupełnienia.

Uchwalono na Sejmiku Powiatowym w Pucku, dnia 30 grudnia 1921 r.

Puck, dnia 30 grudnia 1921 r.

Lipski, starosta. J. Krause. Słomiński. Ellwart. Miotk. Renusz. Dominik. Jan Bystram. Nowak. Konewka. T. Baniecki. Br. Adolph. Ignacy Wrese. Kreft. Abraham. Jax. A. Chruściński.

Na zasadzie art. 8 ust. z d. 1|VIII 1919 Dz. Ust. Ministerstwa b. dzielnicy pr. nr. 3 z r. 1920 oraz na podstawie § 52 ustawy o kompetencji władz z d. 1|VIII 1883 r zatwierdzam powyższy statut z tą zmianą, że w § 12 ustęp ostatni skreśla się słowa „o ile papiery zostały sprzedane“. W § 13 zdanie czwarte dodano po słowie „oszczędności“ słowa „i przyjmowania wkładek do wysokości 1000 Mkp.“ W § 18 zdanie pierwsze dodano po słowie „podniesiono“ słowa „z ich strony“. W § 25 po zdaniu drugim wstawiono nowe zdanie „Kasa udziela pożyczki hipoteczne zasadniczo po poprzednim oszacowaniu realności“. W następnym zaś zdaniu skreślono słowo „może“ a wstawiono „winien“.

Toruń, dnia 7 kwietnia 1922 r.

Wojewoda Pomorski.

w z. Dr. W o y d a.

Powyższy statut zatwierdzony podaje się do ogólnej wiadomości.

Puck, dnia 20 kwietnia 1922 r.

Za Wydział Powiatowy
Lipski, starosta.

290.

Obwieszczenie starosty w sprawie ubezpieczenia na wypadek pożaru.

Ludności tutejszego powiatu zwracam niniejszem uwagę na to, aby swe mienie bądź to ruchome lub nieruchome ubezpieczyła odpowiednio do dzisiejszych czasów, stosunków i cen na wypadek pożaru. Mamy na Pomorzu instytucję urzędową Starostwa Krajowego pod nazwą „Pomorskie Stowarzyszenie ubezpieczeń od ognia“ w Toruniu, które zasługuje na zaufanie i w którym się można dostatecznie ubezpieczyć, płacąc stosunkowo dosyć niskie premje. Ostatni pożar w Brusach niechaj będzie przestrogą i nauką dla każdego. Nie jest do uwierzenia, że w obecnych czasach jeszcze zawsze się ludzi spotyka, którzy ab-

solutnie nic ze swego dobytku, czy ruchomego, czy nieruchomego, nie mają ubezpieczonego. Takie postępowanie jest lekkomyślnością nie do darowania i zasługują na ogólne napiętnowanie. Także pomiędzy pogorzalcami bruskiemi znajduje się kilku, którzy wcale nie byli ubezpieczeni. Zważywszy bowiem, że dzisiejsza tysiącmarkówka równa się wartości jednej marki złotej przedwojennej, należałoby stosownie do tego tysiąckrotnie podwyższyć sumę ubezpieczenia. W każdym razie zaleca się ubezpieczenie bardzo znacznie podwyższyć, aby się nie było w razie pożaru narażonym na zbyt wielkie straty. Nie należy spuszczać się na ofiarność i pomoc społeczeństwa, gdyż nieubezpieczony nie wzbudza litości i nie zasługuje też na to, zarzuca mu się raczej i to słusznie, niedbalstwo i lekkomyślność wobec siebie samego i swej rodziny. A więc wołam jeszcze raz „Ubezpieczaj się każdy tak wysoko, żeby w razie pożaru szkoda została pokryta i to jaknajspieszniej aby nie było za późno. Ubezpieczajcie się w „Pomorskiem Stowarzyszeniu ubezpieczeń od ognia w Toruniu“.

Puck, dnia 9 maja 1922 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Lipski, starosta.

291.

Dotyczy napisów na tablicach i drogowskazach.

Zauważono niejednokrotnie, iż napisy orientacyjne na tablicach miejskich, wiejskich, drogowych (oraz na drogowskazach) pozostawiają wiele do życzenia pod względem czystości i poprawności języka i pisowni.

Ponieważ napisy publiczne mają za sobą domniemanie zupełnej czystości i poprawności językowej, przeto mieszczące się w nich formy błędne językowe, gramatyczne lub ortograficzne mogą być uważane przez mieszkańców odnośnych miejscowości, niedostatecznie władających językiem polskim, za prawidłowe t. j. wymagające naśladownictwa, a utrwalając się sztucznie wywrzeć wpływ szkodliwy na kulturalną jedność narodu.

Zarzut taki nie powinien jednak spotkać administracji państwa, stojącej na wysokości zadania.

Dla tego wzywa się wszystkie podległe władze i urzędy Administracji państwowej, by sprostowały błędne napisy.

Niestosujące się urzędy mi podległe będą musiał pociągnąć do odpowiedzialności.

Puck, dnia 9 maja 1922 r.

Lipski, starosta.

292.

Dot. likwidacji kosztów za krajowych ubogich.

Celem likwidacji kosztów za krajowych ubogich powstałych w roku ubiegłym należy natychmiast nadesłać likwidację do Starostwa Krajowego w Toruniu podług niżej podanego wzoru i w podwójnym wygotowaniu.

Jako ostateczny termin wyznacza Starostwo Krajowe dzień 1 lipca 1922 r.

Po terminie nadesłanych likwidacji Starostwo Krajowe nie uwzględni.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

Lipski, starosta.

R a c h u n e k
miejscowego związku ubogich pow.....
w sprawie krajow ubogie

Nr.	Oznaczenie rodzaju i czasu wydatku	Suma		U w a g i i pokwitowanie odbior.
		w szczególności	w ogóle	
		mk. f.	mk. f.	

Potwierdza się, że wyżej wymien..... żyje jeszcze i potrzebuje nadal wsparcia. Wyznaczoną sumę uważa się za odpowiednią i zgodność rachunku poświadcza się urzędowo.

Miejscowość — poczta

dnia go 1922 r.

Magistrat, — sołtys
podpis.

(pieczęć.)

293.

Obwieszczenie Pomorskiej Izby Skarbowej.

Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 11 kwietnia 1922 r. rozciągnięto moc obowiązującą §§ 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego z dnia 28|X 1921 (Dz. Ust. Rz. P. nr. 96 poz. 705) w przedmiocie opodatkowania spirytusu i wyrobów wódczanych na obszarze b. zaboru pruskiego z dniem 1 maja 1922 r.

Z postanowieniami tych §§ mają się PP. interesanci obznajomić z obwieszczeń wywieszonych w Urzędach Skarbowych akcyz i monopolów państwowych, Urzędach kontroli skarbowej i Magistratach i Starostwach.

Pomorska Izba Skarbowa.

294.

Zatwierdzenie rendanta Kasy Gminnej w Darżlubiu.

Jako rendanta Kasy Gminnej w Darżlubiu zatwierdziłem p. Jana Ustarbowskiego z Darżlubia.

Puck, dnia 10 maja 1922 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Lipski, starosta.

295.

Komunikat Pomorskiej Izby Rolniczej w sprawie utworzenia inspekcji hodowlanych.

W celu podniesienia hodowli inwentarzy poziomu jej u mniejszego hodowcy ewentualnie przygotowania obór, chlewni, owczarni do współpracy i współdziałania w związkach hodowlanych rasowych Izba Rolnicza otwiera inspekcje hodowli inwentarzy jako ekspozytury wydziału hodowlanego — organizując 3 okręgi:

1. inspekcję w Tczewie, która obejmie powiaty pucki, wejherowski, kartuski, kościerski, tczewski, gniewski, starogardzki;

2. inspekcję w Grudziądzu, która obejmie powiaty. Grudziądz, Świecie, Tuchola, Sępólno, Chojnice;

3. inspekcję w Toruniu, która obejmie powiaty: Działdowo, Lubawa, Brodnica, Wąbrzeźno, Chełmno, Toruń.

Wobec tego hodowla włościańska, wymagająca szczegółowej opieki będzie miała możliwość poradcza i znajdzie radę fachową na miejscu.

Inspekcje w okręgu Tczew obejmują p. Konstanty Czarnowski praktyk hodowlany, wykwalifikowany jako hodowca w oborach zarodowych pierwszorzędnymi w Kongresówce. Następne okręgi 2 i 3 w Grudziądzu i Toruniu wkrótce będą obsadzone.

Zadaniem inspekcji będzie:

1. organizować lokalne kółka hodowlane i przygotować materiał dla związków hodowlanych w tym celu:

- a) urządzić stacje reproduktorów: buhaji, knurów, tryków i drobiąt,
- b) przeprowadzać wiosenne i jesienne licencje buhajów w myśl Rozporządzenia p. Wojewody Pomorskiego za nr. dz. 577/21 obowiązku utrzymywania buhaji licencjonowanych przez poszczególne gminy,
- c) przeprowadzać premjowania stadników, knurów i całych obór w mniejszej własności.

2. Krzewić oświatę hodowlaną wśród włościan drogą odczytów w kółkach rolniczych w gminach, wprowadzania racjonalnego żywienia cieląt i krów, zastosowując praktycznie wszelkie będące do dyspozycji zabiegi hodowlane stosowane w racjonalnej hodowli na życzenie kółek hodowlanych i pojedynczych hodowców. Inspektoraty będą upoważnione do stałych wizytacji tych obór, które by chciały podnieść hodowle a do związków hodowlanych jeszcze nie należą.

3. Wydawać opinie w dziedzinie hodowlanej danego okręgu.

4. Ułatwiać sejmikom powiatowym pracę organizacyjną na tle hodowli inwentarzy, o ile sejmiki takową podejmą i zechcą zasięgać opinii inspektoratów.

Pomorska Izba Rolnicza prosi Panów Starostów i Wicepatronów Kółek rolniczych o zwracanie się z zupełnym zaufaniem do Inspektoratów hodowlanych we wszelkich sprawach dotyczących hodowli, których załatwianie będzie stopniowo, przekazywane w myśl programu pracy powyżej wyszczególnionego.

Izba sądzi, że w ten sposób daje możliwość mniejszemu hodowcy korzystania z fachowych porad na miejscu, temu hodowcy, który jeszcze nie mógł korzystać z dobrodziejstw związków hodowlanych. W ten sposób będzie możliwym miarę postępu pracy i uświadczenia rozwinąć i rozpowszechnić i uprzystępnąć wiedzę hodowlaną praktyczną, ofertę na miejscowych warunkach produkcji przy współudziale sił społecznych i uwzględnić indywidualne potrzeby hodowlane specyficzne każdej okolicy.

Toruń, dnia 9 maja 1922 r.

Pomorska Izba Rolnicza.

Powyższy komunikat podaje do ogólnej wiadomości i wzywam podległe mi urzędy, aby udzielały wszelkiej pomocy inspektorowi hodowli inwentarza p. Czarnowskiemu i popierały jego działalność w interesie odrodzenia hodowli krajowej.

Puck, dnia 12 maja 1922 r.

Lipski, starosta.

296.

Sprostowanie.

W orędowniku pow. nr. 27 zaszła w druku pomyłka. Nagłówek poz. 221 wlnien brzmieć: „Okólnik Wojewody Pom. dot. spółek parcelacyjnych, upoważnionych do przeprowadzenia parcelacyj“.

Puck, dnia 29 kwietnia 1922 r.

Lipski, starosta.

K u p u j e m y

**drzewo świerkowe i jodłę
od 12 cm. począwszy słomę
prasowaną, stary papier**

Wielkopolska Papiernia Bydgoszcz

Telefon 1130

telegr. „Papyrus“